VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSAGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8127. szám | Vasárnap, 1971. május 9. | 4 oldal, 30 bani

Víz, levegő, élet

Az ünnepek nem a történelem ajándékai.

Az ünnepeket harccal vivják ki maguknak a népek —, a kalendárium piros betüi nemzetek, osztályok véráldozatait jelképezik.

Ne misztifikáljunk: emberi vér festi az ünnepeket.

Az egykori kenyértelen parasztét, nincstelen munkásét, külvárosi vargáét, rongyos néptanitóét, éhes költőét, haladó gondolkodóét, vagy akár az ugynevezett előkelő Európa által lenézett, nemzetének szabadságot álmodó államférfié.

A történelem nem kegyes ajándékozó, nem isteni fenség — a történelem mi vagyunk: mozgásban lévő népek, nemzetek, osztályok hus-vér emberei.

Remeghetett Kogălniceanu hangja, a sulyos országsorsot meghatározó felelősségtudattól remeghetett, amikor 1877 május 9-én a román képviselőház zsufolásig telt termében megadta történelmi jelentőségü válaszát egy képviselő interpellációjára.

„... mik vagyunk? Függetlenek vagyunk; önálló nemzet vagyunk... Igy tehát, követ urak, a legkisebb kétely és félelem nélkül kijelenthetem a nemzet képviselői előtt, hogy szabad és független nemzet vagyunk".

Remeghetett, igen feltételezhető, hogy remegett Kogălniceanu hangja a nemzet, a világ előtt vállalt felelősségtől, hisz e szavakban már előlegezte a későbbi hősi csatamezők véráldozatait.

„Be kell bizonyitanunk — idézzük tovább az ismert szavakat —, **hogy életképes nemzet vagyunk és tisztában vagyunk hivatásunkkal. Be kell bizonyitani, hogy tudunk áldozatot hozni annak érdekében, hogy megtartsuk ezt az országot, megőrizzük jogainkat gyermekeink számára is; ez a hivatás pedig a jelen pillanatban testvéreinkre és fiainkra hárul, akik életüket adják határaink megvédéséért."**

Grivica, Plevna, Smirdan követték e szavakat — a történelem drágán adta azt a jogot, hogy Románia szuverén államként, mint egyenjogu fél tárgyalhasson Európával. 1877 május 9-e, ha nem is teljes tartalommal, de megadta ezt a jogot. A hozzávezető véráldozatokról megfeledkezni ugyanugy nem szabad, mint a másik, a századunkbeli, az 1945-ös május 9-hez vezető ut véráldozatairól. A nagyapák fényképei miatt is, melyeket emlékké távolitott az idő.

Május 9 van, a nemzeti függetlenség és szuverénitás, a győzelem és a béke ünnepe. Ünnep? Talán több annál. Figyelmeztetés. Hogy a nemzeti szuverénitás és függetlenség, a béke nem a történelem kegyes ajándéka. Kogălniceanu szavai ma is érvényesek: **„Be kell bizonyitani, hogy életképes nemzet vagyunk és tisztában vagyunk hivatásunkkal; be kell bizonyitani, hogy tudunk áldozatot hozni annak érdekében, hogy megtartsuk ezt az országot, megőrizzük jogainkat, gyermekeink számára is."** Immár a szocialista Romániát, pártvezette hazánk kiteljesedett nemzeti szuverénitását és függetlenségét. Románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek, mindannyian, kiket a történelem egymás mellé rendelt, testvérré formált. **„Románia a leghatározottabban a nemzeti függetlenség és szuverénitás, a teljes jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és kölcsönös előnyök elveire alapozza kapcsolatait valamennyi állammal, tekintet nélkül azok társadalmi rendszerére** — hangsulyozta **NICOLAE CEAUȘESCU** elvtárs, az RKP megalakulása 50. évfordulója tiszteletére szentelt ünnepi gyülésen. — **Ugy véljük, hogy bizonyos értelemben ezek az elvek olyanok a mai emberi társadalom számára, a világ együttmüködési kapcsolatainak számára, mint a viz és a levegő az ember létezése szempontjából. Hogyan mondhatnánk le a vizről és a levegőről? Azt jelentené, hogy lemondunk az életről."**

Se ünnepnapon, se hétköznapokon ne feledkezzünk meg e szavakról.

Május 9

XX. század legszégyenteljesebb foltját, a fasizmust, nem törölhetik ki a népek emlékezetükből. Nem törölhetik ki, nem szabad kitörölniök, nehogy ujra megjelenjen, nehogy valamilyen formában feléledjen és ujra veszélyeztesse a világot. 1945 május 9-e nem egy egyszerü háboru, nem csak a második világháboru végét szimbolizálja, hanem — reméljük, remélnünk kell — a civilizáció olyan foku érettségét is, mely a népek élő lelkiismeretére támaszkodva lehetetlenné teszi a fasizmushoz hasonló eszmék, egy ujabb világégés érvényre jutását. És ehhez az uj, reményeket adó, emberi hitet kölcsönző május kilencedikéhez a kommunisták vezette román nép, az 1944 augusztus 23-i aktus után, a szovjet hadsereg oldalán a román hadsereg is hozzájárult. Itt, Aradon, az idősebbek még emlékeznek azokra a virágesős napokra, melyeken a háboruból visszatért férfiakat fogadta az ország. Május kilencedike ezért is a miénk. De miénk a családi otthonok falain függő apák, férjek, fiúk képei miatt is, akik életüket adták hazánk szabadságáért, függetlenségéért, a béke megvédéséért.

Ezért a mi ünnepünk ez a nap, ezért a mi ünnepünk a világ minden igazságszerető népének ünnepe.

Ezért ünnepeljük május 9-ét a világ minden részében, ezért ünnepeljük mi is, mint a világ minden népe, mint a világ minden igazságszerető embere.

Ezért ünnepeljük mi is, mert ez az ünnep a miénk is.

Lapunk tartalmából

● Vallomás és elkötelezettség ● Művelődés-irodalom ● Béke, együttmüködés, barátság

Beszédes számok

A nagy ünnep tiszteletére megyénk iparvállalatai 55,6 millió lejjel léptek tul az árutermelési tervet, ehhez az összeghez a köztársasági ipar 34,2 millióval, mig helyiiparunk 14,4 millió lejjel járult hozzá. Ezzel, szinte négyszeresen tulszárnyalták a párt felszázados évfordulója tiszteletére tett felajánlásaikat.

Az ünnepköszöntő hónapok alkalmával — uj ötéves tervünk első esztendejében — kisipari és fogyasztási szövetkezeteink tagjai is kiválóan dolgoztak. Árutermelési és szolgáltatási terviiket május 8-ig megyei viszonylatban 7 millió lejjel tetézték. A kisipari szövetkezetek 5,2 millióval, mig a fogyasztási szövetkezetek dolgozói 1,8 millió lejjel szárnyalták tul terveiket. Ezáltal közel négyszeresen teljesitették felajánlásaikat is.

★

Az aradi AVICOLA vállalat országos hirü munkaközössége, amely az utóbbi években kimagasló eredményeket ért el, pártunk felszázados évfordulóját is méltóképpen köszöntötte.

E magasztos ünnep tiszteletére a vállalt 1 500 000 lej globális termelési többlettel szemben 3 300 000 lejt valósitottak meg. Az árutermelés tulszárnyalásával kapcsolatos vállalást több mint 700 000 lejjel tetézték. A vállalat munkásai, technikusai és mérnökei hozzáértésére vall, hogy 270 000 lejjel léptek tul a tervszerüsitett jövedelmet is.

ELVTÁRSI EBÉD AZ RKP FÉLSZÁZADOS ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága május 8-án elvtársi ebédet adott a Román Kommunista Párt felszázados évfordulója alkalmából.

A jelenlévők erős éljenzéssel és tapssal köszöntik az érkező párt- és államvezetőket.

Az elvtársi ebéden részt vettek a következő elvtársak: Nicolae Ceaușescu és felesége, Elena Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer és felesége, Elena Maurer, Emil Bodnaraș, Manea Mănescu, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Florian Dănălache, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Fazekas János, Petre Lupu, Dumitru Popa, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vilcu, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Constantin Băbălău, Petre Blajovici, Miron Constantinescu, Mihai Dalea, Miu Dobrescu, Aurel Duca, Gere Mihaly, Ion Iliescu, Ion Ioniță, Király Károly, Vasile Patilineț, Ion Stănescu, Mihai Telescu, Iosif Uglar, Richard Winter, valamennyien feleségükkel.

Ott volt az RKP KB, az Államtanács és a kormány több tagja, a Szocialista Egységfront Országos Tanácsának számos tagja, a párt megalakitásának volt részvevői és más munkásmozgalmi veteránok az összes megyékből, a megyei pártbizottságok első titkárai, központi intézmények és társadalmi szervezetek vezetői, ipari és mezőgazdasági élenjáró dolgozók, tábornokok és törzstisztek, tudományos és kulturális dolgozók, a politikai, gazdasági és társadalmi-kulturális élet más képviselői.

NICOLAE CEAUȘESCU elvtárs a következő beszédet intézte a jelenlévőkhöz:

Kedves elvtársak!

Párt- és államvezetőségünk nevében szeretném kifejezni megelégedésünket azzal kapcsolatosan, ahogyan egész népünk megünnepelte a Román Kommunista Párt e nagyszerü jubileumát.

Valóban elmondhatjuk, hogy kommunista pártunk dicsőséges munkásságának éveiben tökéletesen azonosult az egész nemzet törekvéseivel, hogy ma felöleli a román nép legjobb erőit. A sokoldaluan fejlett szocialista társadalom, a kommunista társadalom megteremtésének, szocialista nemzetünk további felvirágzásának biztositéka pártunk jövőbeli tevékenysége lesz. (Erős taps.)

Szeretném továbbá kifejezni a párt- és államvezetőség megelégedését azzal kapcsolatban, hogy párttagságunk — számtalan nehézség ellenére, — mind az illegalitás éveiben, mind pedig a szocialista épités esztendői során munkásságában módot talált arra, hogy szüntelenül erősitse pártunkat, pártunk kapcsolatait a néppel. Véleményem szerint ez pártunk tevékenységének lényege; ez a magyarázata annak, hogyan érhetett el a Román Kommunista Párt olyan nagy eredményeket minden tevékenységi területen és szerezhette meg egész népünk támogatását. (Hosszas taps.)

Örömmel jöttünk ma össze elvtársi ebédre azon a napon, amelyen 50 évvel ezelőtt megalakult pártunk; örömmel látjuk itt azokat, akik részt vettek a párt első, alakuló kongresszusán, olyan aktivistákat, akik az évtizedek folyamán felelősségteljes tisztségeket láttak el a pártban, akik következetes munkásságot fejtettek ki különböző területeken, valamint olyanokat, akik augusztus 23 után hozzájárultak az uj rendszer épitésének nagy eredményeihez, akik ma megvalósitják társadalmunk sokoldalu fejlesztésének programját. Nagyszerü egybefonódása ez pártunk és hazánk multjának, jelenének és mondhatnám jövőjének. (Erős, hosszas taps.)

Véleményem szerint az a teljes egység, amelynek jegyében pártunk félszázados évfordulóját megünnepeltük, mind a IX. és a X. pártkongresszus után bevezetett politika eredménye, mind pedig az egész nép elhatározásának bizonyitéka, hogy valóra váltja a legemberibb, legdemokratikusabb társadalom, szocialista társadalmunk nagyszerü fejlesztési programját. (Erős taps.)

Emelem poharam, elsősorban nagyszerü népünkre, amely bizalommal követte és követi kommunista pártunkat és megvalósitja a párt politikáját. Jó egészséget és boldog életet kivánunk neki.

Emelem poharam továbbá a több mint 2 100 000 párttagra, a csaknem 2 400 000 KISZ-tagra, — akiket lényegében szintén kommunistának tekintünk — tehát a több mint négy és félmillió romániai kommunistára. Valamennyiüknek jó egészséget és sok sikert kivánok egész munkájukhoz.

Emelem poharam pártaktivánkra, az alapszervezetek és pártbizottságok titkáraira, büróira, a megyei pártbizottságokra, a központi pártaktivára, pártunk Központi Bizottságára, amely az egész aktivával, az összes párttagokkal együtt betölti a romániai szocialista épités szervezőjének nagyszerü szerepét. (Élénk taps.)

Végül pedig emelem poharam egész pártaktivánkra, az illegalitásbelire és a mairа, amely jelen van itt és ujabb munkasikereket, jó egészséget és boldogságot kivánok valamennyiüknek. (Erős, hosszas taps).

Az ebéd során Nicolae Ceaușescu elvtárs, a többi párt- és államvezető gratulált és elvtársi légkörben elbeszélgetett a munkásmozgalmi veteránokkal, az ország összes megyéiből érkezett dolgozókkal.

(Agerpres)

Megnyitották az Állomás téri üzletsort

Pénteken délután ünnepélyes keretek között nyitották meg az Állomás téri uj üzletsort. A megnyitón jelen volt Derban Liviu és Constantin Nicolae elvtárs, a megyei pártbizottság titkára, Fuciu Martian elvtárs, az RKP Arad municipiumi bizottságának első titkára, Ene Petre elvtárs, a megyei néptanács alelnöke, valamint a párt- és állami szervek más képviselői.

Hét egységgel gyarapodott városunk kereskedelmi hálózata.

A kereskedelmi egységek területe 1559 négyzetméter vagyis városunk kereskedelmi összterületének több mint 5 százaléka.

Megkezdték tehát az árusitást a Durabil cipőüzletben, a Tercot vegyes boltban, a Concordia könyvkereskedésben, a Delicia cukrászdában a Zöldség és Gyümölcsértékesitő üzletben, valamint a Furnica önkiszolgáló élelmiszer üzletben.

— Megnyilt a Lotto-pronosport uj kirendeltsége is.

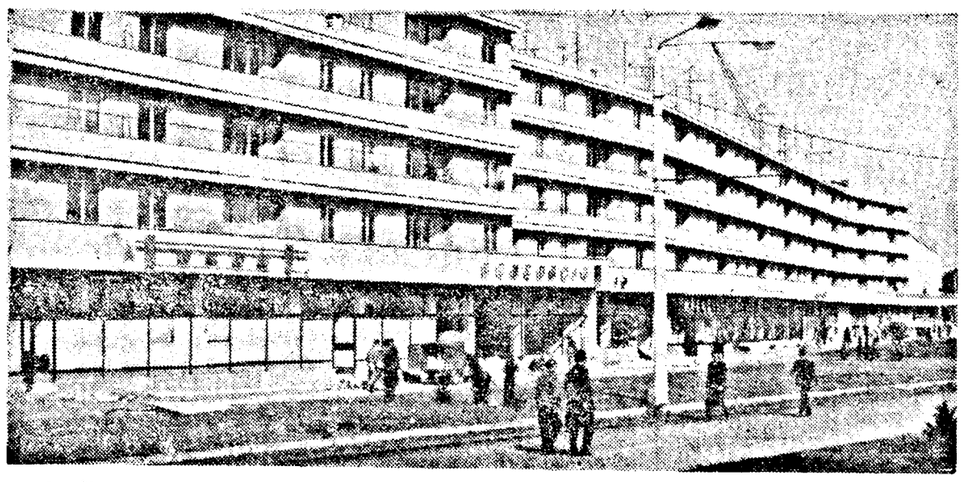

Az Állomás téri uj üzletsor, a megnyitás előtt, (CANCIU MARCEL felvétele)

A Politikai Könyvkiadó gondozásában megjelent:

NICOLAE CEAUȘESCU

SEMICENTENARUL GLORIOS AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN.

A fővárosi ünnepi gyülésen elhangzott előadói beszéd (1971 május 7).

A nagy évforduló tiszteletére

Emléktáblákat lepleztek le Aradon

Tegnap délelőtt, a Román Kommunista Párt megalakulásának félszázados évfordulója napján, városunkban öt emléktáblát lepleztek le. A meghitt hangulatu ünnepségeken megjelentek az RKP Arad megyei és municipiumi bizottsága bürójának tagjai, tömegszervezetek vezetői, régi párttagok, pionirok, dolgozók, az illető kerületek pártszervezeteinek tagjai.

★

A Speciális Poliklinika bejárata fölött elhelyezett márványtáblán a következő szöveg áll: **„Ebben az épületben, a MUNKÁSOTTHONBAN, amelyet az aradi munkások hozzájárulásával emeltek, alakult meg 1921-ben a Román Kommunista Párt helyi szervezete".**

A Tribunul Dobra utca 22 számu ház homlokzatán elhelyezett emléktáblára a következő szöveget vésték: **„Ebben az épületben rendezték meg 1890-ben az aradi dolgozók első május elsejei gyülését, majd 1891-ben itt alakitották meg a Szociáldemokrata Párt helyi szervezetét".**

Barițiu utca 26 szám.

„Ebben az épületben alakult meg 1870 julius elsején az aradi Munkások Általános Szövetsége, mely csatlakozott a Marx Károly és Engels Frigyes, a tudományos szocializmus megalapitói vezette első Internacionáléhoz."

★

A grădiștei Rozelor utca 60 szám alatti épületben elhelyezett táblaról ezt a szöveget olvashatjuk: **„Azokban az években, amikor a Román Kommunista Párt illegalitásban harcolt, ebben a házban találkoztak az aradi kommunisták. 1943-tól itt illegális nyomda működött, ahol röpcédulákat s más pártkiadványokat nyomtattak, amelyek a fasizmus elleni harcra, a haza felszabaditására szólitották a munkásokat."**

Az ünnepségeken Fuciu Martian elvtárs, az RKP Arad municipiumi bizottságának első titkára, a város polgármestere emlékezett meg pártunk harcos multjáról, az aradi kommunisták eredményes tevékenységéről, a párt félszázados munkájának kimagasló sikereiről.

Sportünnepély

Tegnap reggel a Gloria stadion előtt fázósan dörzsölgették karjukat a lenge ruhába öltözött, sportünnepélyre gyülekező leánykák. Kezükben pettyes labda, szines kendő vagy karika volt. A testnevelő tanárok eligazitó utasitásai és a szülők féltő kérdései — nem fázol, nem vagy éhes? — között ide-oda kapkodták fejüket a gyerekek. A sok Mónika, Jutka, Dorina, és Pisti várakozással tekintett az ünnepség elé: néhányukat csak nemrég avatták pionirrá, első alkalommal vesznek részt ilyen sportünnepélyen.

— Aztán tudod-e, hogy milyen ünnep alkalmából rendezik ezt a bemutatót? — szóltam oda az egyik türelmetlenkedő kislánynak.

— Már hogyne tudnám — csodálkozott vissza, s kék szeme csak ugy ragyog, hogy ő milyen okosan tud válaszolni a bácsinak — a párt megalakulásának 50. évfordulója van!

Közben a pályán a megyei TST alkalmazottai, a pionir és KISZ-vezetők sürgölődtek. A hangszóró szólt, a lelátók megteltek és a rezesbanda is készülődött.

Aztán megkezdődött a felvonulás. A párt és Románia Szocialista Köztársaság cimerét, valamint piros és nemzeti szinü lobogókat vivő fiatalok vonultak be a salakpályára, egymásba öltött karral mosolygós arcu kislányok és kisfiuk lépkedtek el a tribünök előtt. ismerősöket, hozzátartozókat kutatva a névtelen arcu tömegben. A tornaruhás lánykák és legények igyekeztek katonás lépteket kivágni, komolykodva huzták ki mellüket, s a fuvószenekar nagydobjának tam-tamjára még a nézők lábában is mozdulni készült a reflex.

A diszfelvonulás után a jó öreg valcer ritmusára karika- és labdagyakorlatokat mutattak be a kisiskolások. Mennyi grácia volt a tizenéves lányok mozgásában! Mint a nádszál, hajladoztak, és a mosoly mindegyiküknek arcán ott ragyogott. Piros-sárga-kék kendőket lobogtató lányok lejtettek táncot, majd a középiskolások a pálya közepén állóképet alkotva rajzolták ki a párt cimerét. Nagy tapsot kapott a gyakorlat, a lelátókról tisztán kivehető volt: PCR, a sarló és a kalapács, valamint az elmult félévszázados harcot, munkát és győzelmet jelképező szám, az 50.

A gyakorlatokat, és egyben a bemutatót előkészitő testnevelő tanárokat, valamint a mintegy háromezer részvevőt megérdemelt taps köszöntötte. A nézők között ott voltak Derban Liviu, a megyei pártbizottság titkára, Fuciu Martian, a municipiumi pártbizottság első titkára, az Arad municipiumi néptanács elnöke, valamint más helyi párt- és állami vezetők is.

A jól sikerült gyakorlatokat atlétikai bemutatók követték, majd ifjusági labdarugó-mérkőzést láthatott az ötezer főnyi közönség. Az UTA ifjusági együttese a csehszlovák bajnokságban szereplő OU Kassa csapatával játszott, és hiábavalónak bizonyult Soltész, Molnár, Sipos, Poór, Petrik és a többi vendéglabdarugó minden igyekezete, a nemzetközi találkozót 2:0 (1:0) arányban a textilgyári fiatalok nyerték meg. Góljaikat Olaru és Tucudean lőtték. Mátyás István, a kassai ifjusági csapat edzője mondta a mérkőzés után: — Nem baj, hogy kikaptunk, fő, hogy élvezetes, sportszerü, baráti hangulatu mérkőzést játszott a két csapat, és mi is hozzájárulhattunk a baráti román nép vezető ereje, a Román Kommunista Párt megalakulásának félszázados évfordulója alkalmából rendezett sportünnepély sikeréhez.

(oroszhegyi)

Ünnepi kórus-hangverseny

Tegnap este a Kulturpalota szinpadán az aradi Állami Filharmónia énekkara ünnepi hangversenyt adott dicsőséges pártunk félszázados évfordulója tiszteletére. Paul Paradenco karnagy vezetésével az énekkar hazafias és forradalmi dalokat, klasszikus román és egyetemes zeneirodalmi kórusmüveket adott elő. A nagy tetszéssel fogadott hangverseny szólistái Ghender Aurel, Máthé Edit, Spînu Felicia, Ács Olivér, Tudor Anton voltak. Zongorán kisért Krzyzanovszkij Ágnes.

A sarlótól a kombájnig

„Állj meg! Nem. Előttem a Holnap. Engem vár, engem, rohanok."

Ady Endre

Jelkép: egy nyolcgyermekes parasztember iskolába iratta a fiát. Andó István az első parasztgyerek, aki elindult az egyetem felé. Nagy hir! Mérnök lesz az egyik kisiratosi zsellér fiából... Majd növekszik az elmenők száma. Orvos, jogász, katonatiszt, szakmunkás lesz a betüvetést is jóformán alig ismerő paraszt fia ... Aztán visszajöttek a faluba, mint László János, a kisiratosi mezőgazdasági termelőszövetkezet főmérnöke, olyan szövetkezeté, melynek évi összterméle se nem kevesebb, mint 30 millió lej A tanárok nagy része szintén helybeli. Parasztemberek fiai, akik más-más területen, de egyet szolgálnak: a nagy betüvel irt NÉPET, amelyet az ötvenéves kemény harcban edzett párt, valamennyiünk — románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek — pártja, a Román Kommunista Párt vezet.

Járjuk a falvakat, s kérdezzük a fiatalokat: tudják-e, hogy is volt régen? Vállat vonnak. Ők nem tudják, mit jelent egész nap a kaszát huzni, markot szedni — másnak. Ezt csak az idősebbek tudják, s a változás igazi értékét csak ők tudják lemérni.

Bagi István bácsi, a simonyifalvi termelőszövetkezet 75 éves tagja, a párt régi katonája, találóan jellemezte az országot járó egykori simonyifalvi kubikusokat.

— Nem volt nekünk se hazánk, se tanyánk. Nem mertünk felegyenesedni, csak a talicskát toltuk.

A szentannai parasztok saját gépkocsijukon járnak kapálni. A motorkerékpárok számát már szinte alig lehet nyilvántartani...

— Nehéz elhitetni a mai gyerekekkel, hogy nem volt ez mindig igy, hogy mezitláb is jártunk — mondta Macarie Martian szentannai téesz-tag.

Aztán egy anekdotát is elmondtak arról, hogy a nagygazda városon neveltette a fiát, s amikor az aratáskor hazament, azt sem tudta, milyen a gereblye, mig egyszer orrba nem verte... Az anekdota talán még ma is érvényes, de lényege merőben megváltozott. Ma már mindenki fia tanulhat, nem kell már ismerni a gereblyét, a kaszát, a sarlót. A falusi legények jó része ma már megismerte a modern gépeket.

— Aki a multat akarja megismerni, nézze meg falumuzeumunkat, s megismeri jelenünket is — mondta Kosik Imre bácsi, Simonyifalváról.

S ez igy igaz. Multunkat is a jelentől kaptuk. Azt is, milyen volt a negyvennégy előtti mult. Milyen is volt?

— Éltünk — mondta Horváth Károly bácsi, Kisiratos legidősebb embere, aki jövőre fordul a századik évébe. De erről köteteket lehetne irni.

Ugyancsak Kisiratoson mesélték, hogy amikor megjelent az első kombájn, az emberek elégedetlenkedtek, hogy elveszik tőlük a munkát, kenyér nélkül maradnak. Igy volt ez régen, s aztán...

— Eleinte ki sem tudtuk mondani kombájn, fólia, szuperfoszfát, meg a többi mütrágya, gyom- és rovarirtószer nevét — emlékezik vissza derüsen Bagi István bácsi.

Lám, megtanulták. Tudják azt, hogy hektáronként mennyi kell, miért szór a kombájn, mikor kell öntözni.

Tizenkettedébe arattak. Mások tizenharmadába... Zsellérfalvak.

Ma „gyárkémény" füstölög Kisiratos határában. Hetvenezer négyzetméteren, a legkorszerübb módszerekkel termelik a paradicsomot.

Goina Gheorghe, a szentannai termelőszövetkezet elnöke mondta:

— Eredményeinket mindenki ismeri. Inkább az emberekről szólnék, akik ehhez hozzájárultak: Bortiș Ioan, Crișan Gheorghe, Kapetz Mihály, Oláh Lajos, Visenbruger Anna, Reinholz János, Hesster Mihály és a többiek...

Villanások, mondattöredékek, egy-egy szám, annak az utnak jelzőkövei, amelyen a parasztember a sarlótól a kombájnig jutott. S mindez a jövőre utal, hiszen „előttem a Holnap".

CSIGYÁR ISTVÁN
KOVÁCS SÁNDOR

Vallomás és elkötelezettség

Vallomás és elkötelezettség — gondolatok a dicsőséges félszázados évfordulóját ünneplő pártról. Hogy mit jelent a párt? Elmondják munkások, mtsz-tagok, mérnökök, tanárok, művészek. Őszinte szavukban benne van a románok, magyarok, németek és más nemzetiségűek, a dolgozók tömegeinek elkötelezettsége, forró szeretete, odaadása. A párt a szabad, alkotóvá minősült munkát, a boldog életet, a szocialista élet teljességét jelenti. A tettek értelme, hogy a haza — mindannyiunk közös otthona — gazdagodjék és virágozzék. Azért válogattunk néhányat a szerkesztőségünkbe küldött személyes jellegű írásokból és vallomásokból, hogy — vallomásként és elkötelezettségként — közre adjuk. Szívből jövő köszöntői ezek is a történelmi jelentőségű évfordulónak.

„Otthon... vár"

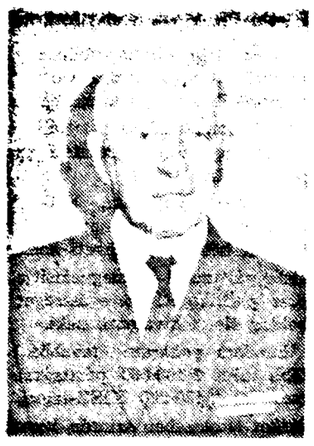

A pártról szólni annyit jelent, mint az életről vallani. Közel fél évszázada vagyok párttag. Akár a dolgozók tömegei, az én életem is elszakithatatlan a pártétől. A párt megalakitása előtti időszakban kezdtem ráébredni — számos vagongyári és másutt dolgozó munkatársammal együtt —, hogy a gyárak tulajdonosai igyekeztek lassanként visszavenni tőlünk azokat a jogokat, amelyeket mi előzőleg fokról-fokra kicsikartunk... Felismertük, hogy szükségünk van olyan erőre, amely pontos célt s irányt szab küzdelmünknek. És a párt megtanitott: nem lehet végcélunk banikért hárcolni, hiszen csak a szocializmus, a kommunizmus teheti jobbá, boldoggá életünket. 1921 május nyolcadika azt is jelentette, hogy az ösztönösséget tudatos mozgalom váltotta fel. Sulyosak voltak akkor a munkakörülményeink, nehéz volt az élet, elviselhetetlen az embertelen bánásmód. A párt akkor arra tanitott: Ha emberséget akarsz, előbb töröld el azt, ami az embertelenséget napról napra ujraszüli... A párt arra tanit: emeld magasabbra a szocializmus épületét, amely otthona az embernek s vára az emberségnek.

KÖVÁGÓ MIHÁLY,
régi párttag

„Ha újrakezdeném..."

Nagy évfordulók előtt örömet is ünnepelünk. Az álmok, a kitüzött célok megvalósulásának örömét. Az én nemzedékem történelmet alkotott. A kortársakkal tartottam

és tartok én is. Uj történelmet, uj korszakot nyitni mindig csodálatos. Ismertem a kizsákmányolást. Átéltem a háborut... amikor babákat öltöztettem és babusgattam volna. De halottakat kellett temetni. Gyermekkoromban ismertem meg az ÉLET ÁRÁT és az EMBERI MÉLTÓSÁGOT. Tanáraim, akik neveltek és utbaigazitottak, kommunisták voltak. Spanyolországban harcoltak vagy itthon; közel hozzám vagy távol; összekötött bennünket a közös cél, a közös akarat: uj világot teremteni a régi helyébe! Igy igazodott lassan egyenesé a léptem, igy lettem kommunista, lelkemben a sorsa felett urrá lett EMBER kemény akaratával. Igy lettem az, aki ma is vagyok. Huszonhat évi párttagság után örömmel és büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy én is tettem valamit azért a nagyszerü épitményért, amit emberek emelnek embereknek. És ha ujrakezdeném, céljaim, álmaim, az életutam ugyanez lenne!

ELENA DRÁGOI, színésznő

„Nem torpanok meg"

Együtt tervezni, közösen dolgozni, egy nagy családban élni, együtt harcolni a kommunistákkal — ez volt ifjukori vágyam. Most 12 éve teljesült régi óhajom. Még mindig itt él bennem azoknak a felemelő pillanatoknak az emléke, amikor kérésemre maguk közé fogadtak a kommunisták. Munkásként, azaz inasként kezdtem én is a pályát. A part számomra is megteremtette a továbbtanulás lehetőségét. Most, életem delén, hálával gondolok vissza azokra az elröppent évekre, amelyek multán szakmám mesterévé válhattam. A párt volt az az erő, amely mélységes demokratizmusával, kivétel nélkül minden dolgozó számára megteremtette az alkotás lehetőségét. Azok közé álltam, akik ötletességükkel és leleményességükkel több milliós megtakaritást értek el itt, a Bu-

tor- és Épületvasalásokat Gyártó Vállalatban. Engem is többszörös ujitóként emlitenek, mivel eddigi szerény javaslataim és müszaki megoldásaim révén több mint fél millió lejt takaritottunk meg. Nyughatatlan ember vagyok. Nem elégit ki az, amit eddig tettem. S most, amikor szeretett pártunk félszázados jubileumát ünnepeljük, magamban ismét ünnepélyes fogadalmat teszek. Nem torpanok meg.

BUCK JENŐ, mester

Az igazi megbecsülés

Mezőgazdaságunk továbbfejlesztésének akadályokkal teli utján indultam el, huszonegy évvel ezelőtt. De nem torpantam meg. A föld müvelői tanitottak meg a kitartásra, pártunk utmutató szava vezetett a ma eredményeihez. Nemcsak szemtanuja, hanem aktiv részvevője is voltam nagyüzemi gazdálkodásunk kibontakozásának. Megalakulása óta az aradi majorságtenyésztő komplexum munkaközösségében dolgozom. Munkások, technikusok, mérnökök kollektivájában sok szakismeretre, épitő jellegü gyakorlatra és tapasztalatra tettem szert. Közös munkánk eredményeként országos hirnevet szereztünk. A gazdasági mutatók több éves megvalósitásáért idén megkaptam a Szocialista Munka Hőse kitüntetést. Életem egyik legboldogabb napja volt ez. Ekkor értettem meg igazán, hogy hazánkban nagyra becsülik a munkát, a szakmát és biztositják a továbbfejlődés lehetőségeit is. Mindannyiunk közös célkitüzése, hogy dicsőséges pártunk félszázados évfordulójának tiszteletére még kimagaslóbb eredményeket érjünk el.

dr. MIHAI STANESCU,
az aradi Avícola vállalat igazgatója

„Az életet jelenti"

Azt hiszem, dicsőséges pártunk mindannyiunk tevékenységében benne van. Ezen azt értem, hogy akik itt élünk — románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek — nagy álmokat akarunk e földre varázsolni. Bizonyára, kicsit furcsán hat, hogy egy száraz tudomány, a vegytan tanárnője ilyen költői szavakat ir le. De hogy szerettessem meg másként a gyermekekkel a kémiát? Csakis ugy, hogy ha lélektől lélekig tevékenykedem ezen az emberalakitó pályán. Azt szeretném, hogy ha tanitványaim személyisége szabadon kibontakozhatna. Mindent elkövetek, hogy a kémcsövek, lombikok titkaiba beavassam őket. Hiszen sosem látott arányokban fejlődik hazánk vegyipara, s csakis öntudatos emberekkel, kiváló szaktudásu kádерekkel végezhetjük el azt a munkát, amely pártunk merész és gyönyörü terveiben szerepel. Tudom, az élet nem rózsaszinü álom. Keményen meg kell vetnünk lábunkat a jelen talaján, s derülátó tekintetünket merészen a jövő felé forditanunk. Ezért tartom nagyon fontosnak az én szervedélyemet: a vegytant. Tanitványaimban ezt a passziót nevelem fel. Hiszem, hogy sokan önkifejezésüket találják majd meg benne az életben. S az életet a párt jelenti.

SANCHEN URSULA,
tanárnő

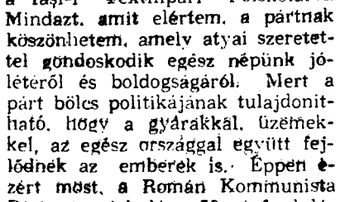

„Atyai szeretettel"

Munkásként kezdtem, egyszerü segédmunkásként az akkori textilgyárban. Tanulni szerettem volna, de csupán a szövőmesterség elsajátitásáig jutottam. A továbbtanuláshoz nem volt lehetőségem. A felszabadulás az én életemben is gyökeres változást jelentett. Ezt különösen az államositás után éreztem. Nem sokkal ezután mesteriskolát végeztem Temesváron, majd néhány évvel később mérnöki diplomával a kezemben tértem vissza a Iași-i Textilipari Főiskoláról. Mindazt, amit elértem, a pártnak köszönhetem, amely atyai szeretettel gondoskodik egész népünk jóléteről és boldogságáról. Mert a párt bölcs politikájának tulajdonitható, hogy a gyárakkal, üzemekkel, az egész országgal együtt fejlődnek az emberek is. Éppen ezért most, a Román Kommunista Párt megalakulása 50. évfordulóját ünnepelve, ismételten kifejezem szeretetemet és hüségemet pártunk iránt, amelynek tevékenysége középpontjában az ember áll. A pártnak köszönhetem, hogy egyszerü munkásból mérnök lett belőlem. S örömmel tölt el az a tudat, hogy a tanulási, fejlődési lehetőségek mindenki számára biztositottak hazánkban. Csak élni kell a lehetőségekkel.

ȘICLOVAN IOAN, mérnök

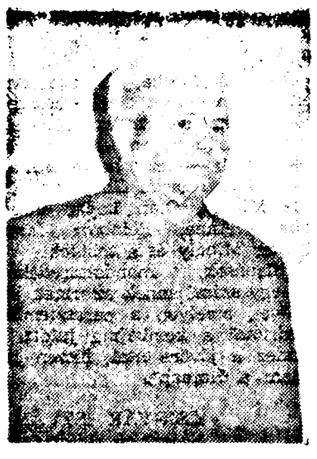

„Hálával tartozom"

Nehéz, nagyon nehéz igy, néhány szóban megköszönni mindazt, amit szeretett pártunk tett miértünk — dolgozókért. Nincs szándékomban részletesen ismertetni a felszabadulás előtti küzdelmes életet. Én is egyike voltam azoknak a zerindi földhözragadt nincstelenéknek, akik a nagyurak birtokán izzadtak. Mit jelent számomra a párt? Életet, jövőt, boldogságot. Több százezer szegényparaszttal e-

együtt végre — mindjárt a felszabadulás után — földhöz jutottam, mellyel a párt ösztönzésére később a bőség utjára, a közös gazdálkodásra tértem. Most valóban van értelme az életnek. Munkánkat megbecsülik, és tudjuk, hogy minél jobban dolgozunk, annál jobban élünk. Csaknem egy évtizede vagyok tagja a munkásosztály élcsapatának. Itt a partban tanultam meg igazán, hogy érdemes élni, küzdeni a ragyogó jövőért, a jobb életért, a kommunizmusért, s teljes odaadással folytatni azt a müvet, amelyet a Román Kommunista Párt 50 évvel ezelőtt kezdett meg. Ezért tartozom hálával a pártnak.

BÁNYAI LAJOS,
a zerindi mtsz tagja

„Egy vagyok húsz millió közül"

Számomra ez az ötven év, amelyet népünk és az egész haladó emberiség tisztelettel köszönt, történelmi jelentőségü, életem, munkám, müvészetem alakulása szempontjából. Érthető, hogy gondolati-érzelmi lényegét szubjektiven értékelem. Egy vagyok hazám husz millió honpolgára közül, s minden ember külön világ. De az ország dolgozói egységesen tömörülnek dicsőséges pártunk köré, mert az élet értelmét, az igaz utat megmutatta. Az alkotás szabad légkörében az ihletet mindig a

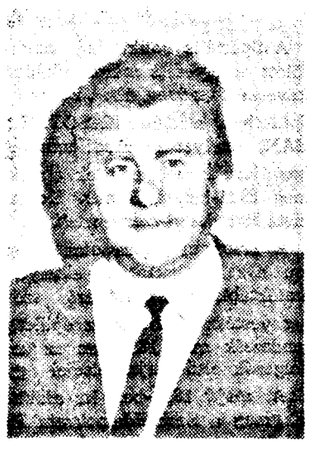

hazai talaj nevelte fel nekem. Ha meg is torpantam, ha el is bizonytalanodtam olykor, az a nagy mü, amelybe a párt belefogott, erőt adott, hogy beérjem lemaradásomat. Müvészetem egyik célkitüzését abban látom, hogy megérezzem a „kor lelkét" és láttassam azt Számomra pártunk főtitkárának szavai irányt mutatnak. Ezt elérni müvészi hivatásom célkitüzése:

„Egy irodalmi alkotás, egy dal, egy képzőművészeti munka nem lehet hasznos, nem lehet értékes az ember, a társadalom számára, ha gondolatban szegény, ha nem képes meghatni, ha nincs meggyőző ereje, ha nem hat nemesitően szellemünkre."

Ilyen értelemben is hasznossá akarom tenni munkámat, hogy hozzájáruljak a szocializmus felvirágoztatásához hazánkban.

BARANYAI FERENC,
festőművész

Tájékoztató

1971
Május
9
Vasárnap

Napkelte 4.56, napnyugta 19.29 órakor. Az évből eltelt 129 nap, hátra van még 236.

1877-ben ezen a napon kiáltották ki Románia állami függetlenségét.

1945 május 9-én tette le feltétel nélkül a fegyvert a hitlerista Németország.

Csehszlovákia felszabadulásának napja.

1805-ben ezen a napon hunyt el Friedrich Schiller.

1895 május 9-én született Lucian Blaga.

1918 május 9-én hunyt el George Coșbuc.

A megyei pártkabinet közli:

Hétfőn, május 10-én, délután 5 órakor, a megyei pártkabinetben jelenjenek meg a marxista-leninista esti egyetem alábbi köreinek hallgatói:
— Politikai gazdaságtan, III. évfolyam.
— Történelem, III. évfolyam.
— Filozófia, III. évfolyam.

Kedden, május 11-én, délután 5 órakor, a megyei pártkabinetben vizsgaelőkészitőt szerveznek a marxista-leninista esti egyetem alábbi körei számára:
— Politikai gazdaságtan, I. évfolyam.
— Történelem, I. évfolyam.
— Filozófia, I. évfolyam.
— Szociológia, I. évfolyam.

MEGHÍVÓ

Az Arad municipiumi néptanács kedden, május 11-én délután 4 órakor tartja XI. rendes ülésszakát a municipiumi néptanács (Köztársaság utja 75 szám) disztermében.

NAPIREND

1. Az 1971 március 8-i részleges municipiumi néptanácsi választásokon megválasztott képviselők mandátumának igazolása.

2. Arad municipium néptanácsa végrehajtó bizottságának beszámolója a municipium és a hozzátartozó községek városgazdálkodásával, urbanisztikai képének javitásával kapcsolatban hozott intézkedésekről és ezek eredményeiről.

— A községgazdálkodási és urbanisztikai-városrendezési állandó bizottságok közös társjelentése.

FUCIU MARȚIAN
elnök

Könnyü túra

Sok kiránduló kedves kirándulóhelye Kaszoja. A turisztika hivei számára nem okoz gondot megközelitése. Legtöbben gyalog vágnak neki az utnak. Hét végén viszont sokan szeretnék ott tölteni a pihenőt családostól. Az Autóbusz Vállalat főleg az ilyen kirándulókra gondolt, amikor az aranyági buszjárat vonalát Kaszojáig meghosszabbitotta. Naponta Aradról 16.15 órakor indul az autóbusz, másnap Kaszojáról 5.30-kor indul vissza, Aradra ér 7.30-kor.

Vasárnaponként külön járat áll az utazóközönség rendelkezésére: indulás reggel 6-kor, Kaszojára érkezés 8-kor, visszaindulás Kaszojáról 18-kor, Aradra érkezés 20-kor.

filmek

DACIA: Hétlovas betyárjai (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30).

STUDIO: Tükörfényes jégen (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).

MUREȘUL: Rendkivüli küldött (10, 12, 14, 16, 18, 20.00).

IFJUSÁGI: Bukaresti emlékek (11); Egy este egy vonaton (14, 16, 18, 20).

VICTORIA: Elátkozottak kastélya (11, 15, 17, 19).

PROGRESUL (Ujarad): Házasság görög modra (10, 15, 17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): A Sas-müvelet (15, 17, 19).

CFR (Grădiște): A vidámság negyede (15); Madarak (17, 19).

A VIDÉKI FILMSZINHÁZAK MÚSORA

LIPPA: Négy lépés a végtelen. A szicíliaiak klánja.

PÉCSKA: Karácsonyfa. Élő barrikád.

BOROSJENŐ: Jó fiuk, rossz fiuk. Bimbo törpe méséi.

KISJENŐ: Vasárnap 6 órakor (matiné): Száz karabély.

SZENTANNA: Pan Wolodyowszkij.

NAGYLAK: A csavargó.

KURTOS: Téli napok (matiné); King Kong megszökik.

PANKOTA: Az akasztottak erdeje (matiné); A biztositó orvosa.

VILÁGOS: Szerelem egyetlen éjszakára (matiné); Freddy és a préri dala.

BOROSSEBES: Akasztottak erdeje (matiné); A Szent bosszuja.

VINGA: A Szent bosszuja; Legesek a Hold felé.

KÖRÖSBÖKÉNY: Hibernatus.

Vasárnapi sportmüsor

LABDARUGÁS

B osztályu mérkőzést vagonul — Corvinul (CFR stadion, 11. óra). Országos ifjusági bajnokság: UTA — Kaláni Victoria (Indagrara, 13. óra). Megyei bajnokság: Pankota —Olimpia, Borosjenő — Lippa, Bél —Pécska, Libertatea — Kisiratos (Libertatea, 9.30 óra), Gloria — Foresta (Gloria, 10. óra). Kürtös — Világos, Kisjenő — Sebes. Területi bajnokság: Simánd — Fazekasvarsánd, Kispereg — Sofronya, Lippai Luptătorul — Mácsa, Kovaszinc — Soborsin. Municipiumi bajnokság: Szépfalu — Vörös Trikó, Iratos — Szerszámgépgyár, Zimándköz — Villám, Tisa nouă — Indagrara.

KÉZILABDA

B osztályu férfi bajnokság: Gloria — Lugosi Timișul (11. óra) és ifjusági bajnokság: Sportiskola — Petrozsényi Sportiskola (10. óra) a Gloria pályán.

EVEZÉS

Évforduló Kupa (10 óra), rajt a Sportiskola evezősházánál.

Dembrószkyt kölcsön adta az UTA

A textilgyári labdarugó-szakosztály vezetősége közölte, hogy Dembrószky Ottó középpesatárt az idény végéig kölcsön adták a Temesvári Politehnicának, cserébe pedig — szintén kölcsön — Vidák Miloszlav 21 éves kapusvédőt kapták.

A Tóth Árpád irodalmi kör

1971 május 11-én, kedden este 7 órakor munkaülést tart a Barátság Házában. Papp Pál és Pávai Gyula olvasnak fel irásaikból. Érdeklődőket és irodalombarátokat szivesen látunk.

rádió

Vasárnapi müsorajánlásunk

BUKAREST I. 9.00 Falurádió. 10.00 Nők rádiómagazinja. 10.30 A könnyüzene csillagai. 12.00 Mindenről — mindenkinek. 13.30 A Rádió-Televizió népi zenekarának hangversenye. 14.00 A vidámság hullámhosszán. 14.30 Az ifjuság hangversenye. 15.05 A fantázia karavánjá — ifjusági müsor. 16.45 Sport és zene. 20.15 Tiz kedvelt melódia. 22.10 Sport összefoglaló. 22.50 Költői pillanatok a szerelemről — a román lirából.

BUKAREST II. 8.00 Rádiószinház gyermekeknek. 9.35 Szereti Ön az operát? 10.30 A hetedik müvészet — a román film napjai. 11.00 Szimfonikus hangverseny. 14.30 Aki tud nyer — verseny. 19.15 Kisszinház. 20.05 A rádió irodalmi folyóirata. 0.05 Mendelssohn hangverseny.

HIREK: 7, 9, 11, 13, 15, 20, 22 és 24 órakor (Bukarest I.) 7, 9.30, 10.30, 11, 14, 17, 20, 23, és 0.55 órakor (Bukarest II.).

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Reggel 10 órától 10 óra 20 percig: bel- és külpolitikai hirek, sport, népi- és könnyüzene a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon.

Hétfői müsorajánlásunk

BUKAREST I. 10.30 A tudomány a béke szolgálatában. 11.15 Jelen és jövő a mezőgazdaság tudományában. 12.00 Filmdalok. 13.58 A hét zeneszerzője — Edvard Grieg. 16.30 Könnyüzene. 17.00 Az ifjuság antennája. 20.05 Tiz kedvelt melódia. 20.30 Rádiószinház — Leonida Teodorescu Nécunoscutul cimü rádiódrámájának bemutatója.

BUKAREST II. 8.10 Pionirmüsor. 8.25 Nagy előadómüvészek — vezényel Arturo Toscanini. 10.00 Részletek Gheorghe Dumitrescu Decebal cimü operájából. 12.30 Szocialista országokból. 12.50 Elena Patrichi operettáriákat énekel. 14.30 A könyvek élete. 18.00 Kivánság hangverseny. 21.30 Tudományos kilátó. 21.50 Operett kettősök. 22.00 A kamarazene gyöngyszemei.

HIREK: 7, 9, 11, 13, 15, 16, 22, és 24 órakor (Bukarest I.) 6.05, 7, 9.30, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 21, 23 és 0.55 órakor (Bukarest II.).

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Délelőtt 11 óra 20 perctől 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

televizió

VASÁRNAP, MÁJUS 9.

8.45 Reggeli torna.
9.00 Vasárnapi matiné gyermekeknek.
10.00 Falumüsor.
11.30 A közönség kivánságára: Ana Moffo énekel.
12.00 A haza védelmében.
13.00 Magyar nyelvü adás: Gálfalvi Zsolt jegyzete: Felvételek a pártévfordulónak szentelt rendezvényekről; Közvetités a Hargita megyei Zsögödről a pártévforduló tiszteletére rendezett népmüvészeti fesztiválról; A Kovács György filmportré harmadik része — közreműködik Csiki András és Simándi Zsuzsanna, rendezte Fischer István.
15.00 Dicsőség a pártnak. Ünnepi hangverseny az RKP félszázados évfordulója alkalmából.
16.00 Sportmüsor az RKP félszázados évfordulója tiszteletére. A tartalomból: A staféta megérkezése, atletika, torna, valamint a Steaua—Bukaresti Dinamo labdarugómérkőzés. Közvetités a Republicii stadionból.
18.50 Prágai szimfónia — dokumentumfilm — Jiri Trnca hősei körében.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó.
20.00 Amerikai filmvigjáték, főszerepben Ed. G. Robinson és Jean Arthur.
21.35 A csehszlovák televizió zenés müsora.
22.00 Hiradó.
22.10 Ökölvivás — az országos egyéni bajnokság döntője. Közvetités a 23 August jégpályáról.

HÉTFŐ, MÁJUS 10.

18.00 A film.
18.30 Népdalok.
18.50 Gazdasági szemle.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó.
20.00 Viharlovag (VI.).
20.50 Egy a kettő közül — vetélkedő.
21.35 Könnyüzene.
21.55 Hiradó.
22.10 Labdarugás: NDK — Jugoszlávia a második félidő közvetitése Lipcséből.

szinház

VASÁRNAP, május 9-én délután 4 órakor: Privește înapoi cu mînie (bérletszünet), este 8 órakor: Măsură pentru măsură (L bérlet).

Stúdió 197

VASÁRNAP, május 9-én 10 órakor: Vinovatul.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, május 9-én változó idő felhős égboltal. Gyenge eső lehetséges elektromos kisülések kiséretében. Gyenge északnyugati szél. A hőmérséklet állandósul. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6—9, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 15 és 19 fok.

A Népi Egyetem müsora

HÉTFŐN, május 10-én **Hollandia — a tulipánok országa** (vetitésekkel). Dr. GHEORGHIȚOIU MIRCEA (Temesvár)

KEDDEN, május 11-én: **Scott Fitzgerald és a jazz korszaka.** CHEREJI ADRIANA, tanárnő

SZERDÁN, május 12-én: **Arad megyei történelmi emlékek** (szimpozion). UJJ JÁNOS és KISS MIKLÓS, tanárok

CSÜTÖRTÖKÖN, május 13-án: **A plasztikai és helyreállító sebészet.** Dr. KIRÁLY KÁROLY (Temesvár)

PÉNTEKEN, május 14-én: **Szuverénitás a jelenkori politikában.** CRAIU ANANIE tanár, a KISZ megyei bizottságának titkára

Az előadások délután 5 órakor kezdődnek a Barátság Házában.

Apróhirdetések

ELADÓ elfoglalható ház fürdőszobával, kerttel, szőlővel. Gagea, Chișinău-Criș, Avram Iancu tér 1, telefon 150. (206)

ELADÓ lakrész: 4 szoba, konyha, fürdőszoba, hall, pince, kert; és 2 szoba, konyha, kert, mindkettő lakáscserével. Karl Marx utca 4, Ujarad. (201)

ELADÓ magánház az Udrea utca 3 szám alatt. (202)

ELADÓ lakáscserével összkomfortos családi ház, esetleg bútorral együtt, Hunedoara utca 39. (204)

ELADÓ lakáscserével kétlakásos, kertes ház, Hălmăgeanu utca 120, Pîrneava. (207)

ELADÓ kompresszor, afriktépő gép, Griviței utca 14. (205)

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett halottunk, Csépán Gyula temetésén részt vettek és fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek.

A gyászoló család (203)

Mihai Beniuc

Hálaének

Ha egyszerű vagy, mint Dunánk a mélyben,
Mint csillagraj az alkony szőttesében,
Ha friss derüt teritsz a földre lágyan,
Miként az enyhe szél május havában
(E hónapban, mikor valóra váltál!)
Hogy állhatnék meg ily való varázsnál
Ügyes szavakkal, diszessé csiszoltan,
Hogy pompás eredményeid daloljam?
Ti verselni, miket gyötrelmek éje
Hozott világra, álljatok ma félre,
Mint moc-ruhás fiuk, övük tövében
Pár füzfasippal, sok-sok évé, régen —
A dojnám, ugy mint egykoron, szegényes,
S nem félek én, hogy nem tetszik, nem ékes,
De mintha mégis közelebb kivánnám
Korunkhoz, olybá, mintha sziklaágyán
A viz a gát elé feszül keményen —
Szellők ezek vagy lágy pihék a szélben,
Mikor lakom nyárfái szerteszórják.
Most ugy érzem magam, mint buza-rónák
Kalászosan szőtt selymének sugalma —
Én pártom, óh, hogy zengjek háladalt ma,
Hogyan kivánjak minden jót teneked?
Kevés, amim van, hozzád fel sem érhet.
Talán eső utáni tócsa volnék,
Amelyre fáradtan, puhán hajol még
Egy füszál, rajta katicabogárka,
Vagy tán egy csók, mely szomjas ajkra várna...
Kis iskolásfiu vagyok, ki versét
Nem mondja jól, ha nézik — könnyen elvét
Egy szót —, vagy mint galambok föint a házon
Csak hagyják, hogy a hangjuk szállva szálljon...

Magam kicsiny cserebogárnak érzem,
— Minden dicsőség, Pártunk, téged érjen!

FRANYÓ ZOLTÁN fordítása

Cariatide — ünneplőben

Izgalmát és meghatottságát az örömnek csak az tudja megérteni, aki egy átdolgozott éjszakát követő hajnalon, a zakatoló rotációs gép sorjázójából, simogató kézzel kivette a friss nyomdafesték szagu ujságot. A szülő sajátgyermekét tartja világon a legszebbnek, akik szeretjük ezt a várost, üdvözöljük mészszemutató jeleit a szellem fényének. Közéletünk, kulturánk „lármafájának" tüzét most testvérlapunk, a Flacăra Roşie szerkesztői, a nyomdászok, képzőművészek és mindenki, aki e város szellemi életében jobbra tör, gyujtotta meg, s ezt az olümposzi lángot győzedelmes pártunk félszázados évfordulója dicsőségének szentelte. Még csak tallózok a Cariatide májusi számában. Lapozgatom, futok át a sorokon, majd ujra kezdem előlről fel-felvillanó örömeit a félfedezésnek, hogy ilyen gyönyörü lapot Aradon is meg lehet csinálni. Képzeletem fantasztikus játéka minden oldalt felnagyit, s a szerzők és képzőművészek, cikk- és tanulmányirók, publicisták és költők, szerkesztők és nyomdászok — elvtársaim, ismerőseim és barátaim — e virágzó aradi tavasz-keretből rám mosolyognak. Az ország e csücskében felvirágzott élet kikeletéről beszélnek a román, magyar, német művészet és szellem emberei, s én köszöntöm a „kecses oszlopokra" felirt üzeneteket: kalapot levéve.

(mózer)

Csehi Gyula Aradon

Csehi Gyula, kolozsvári egyetemi professzor, előadást tartott a Barátság Házában. Tulajdonképpen — ahogy ő mondta — „elbeszélgetett" azzal a 140—150 hallgatójával, aki a Klio és Kaliopé és a Modern Kaliopé szerzőjével, A Hét érdekes és aktuális cikksorozatának irójával személyesen is meg akart ismerkedni. Ahogy beszélni kezdett, ez az ismerkedés rendkivül eredeti módon indult. Csehi Gyula kijelentette, hogy nem szándékozik ugynevezett előadást tartani, „beszélgetni" akar az idősebbekkel, középkoruakkal és ezuttal szép számban megjelent fiatalokkal. Könnyed stilusa, a társalgási nyelv persze egyáltalán nem jelentette a komoly, mély problémák megkerülését. „Lélektől lélekig" hatott, aktivizálta a feszülten figyelő hallgatóságot.

Még az előadás előtt Ficzay Dénes kalauzolta városnézni Csehi Gyula professzort és Balogh Dezső egyetemi előadó tanárt. Közismert az aradi doktorandus tanár lexikális tudása, s tán az is, hogy Csehi Gyula tudományos irányításával készül megvédeni hamarosan Áradról szóló művelődéstörténeti disszertációját. Amint kétszeresen is kicsodálkoztuk magunkat Arad szép épületein és idegenvezetőnk szabatos és érdekes előadásán, bátorkodtam kérdezgetni Csehi Gyulától magam is, akit több mint husz évvel ezelőtt marxista gondolkozásra szoktatott.

— Professzor elvtárs, Ön a Korunk törzsgárdájához tartozott. 1937-ben Aradon járt Méliusz Józseffel, Nagy Istvánnal, Salamon Ernővel előadó körutón. Szeveskedjék felidézni az aradi Korunk-találkozó emlékét.

— Az igazság az, hogy erről a találkozóról évtizedeken keresztül nem tudtam. Ficzay Dénes kutfőértékü tolla juttatta eszembe, majd valamivel később, Huszár Ilona, Salamon Ernő özvegye emlékeztetett, ugyanis megtalálta az aradi Korunk-találkozó müsorfüzetét, amelyben Méliusz József, Nagy István, Salamon Ernő neve mellett az enyém is szerepelt.

— Hogyan folyt le az aradi Korunk-találkozó?

— Salamon Ernő verseiből adott elő, Méliusz József és Nagy István felolvasott, én egy olyan témáról szóltam, amely ezelőtt már 40 évvel is foglalkoztatott és foglalkoztat ma is. Tehát egy azóta is készülő munkámból olvastam fel. Heinéről van szó...

— Kik és hogyan fogadták a Korunk-gárdát, milyen volt a közönség?

— Ahogy felrémlik előttem a mult, itt is és másutt is figyelmes, érzékeny közönség várt bennünket. Az illegális pártnak tömegbefolyása volt. Már a müsorfüzetben szereplő nevek sem a hallgatók, sem a sziguranca előtt nem képeztek titkot, hogy viselőik kivel tartanak. Bizonyos fokig ez a találkozó kockázatos is volt az előadóknak és a közönségnek egyaránt. A köztudomásuan pártirányitás alatt álló Korunk és irói az akkori dolgokhoz és az akkori dolgokról szóltak hallgatóikhoz, akik vállalták a kockázatot.

— A városnézés után szinte önkéntelenül adódó kérdés, hogy mi a véleménye az esztétika professzorának Arad urbanisztikájáról, a mult és napjaink épületeinek kiképzéséről.

— Arad történelmi multját ismerem. Kolozsvárral szemben, amelynek épületei a feudális jelleget viselik magukon, szembetünő a polgári urbanisztikai kiképzés. Arad az első polgárosult, nagyvárosi sajátságokat mutató város. Monumentális épületei, álmonumentális homlokzatai belül bérkaszárnyákat takarnak. A korai iparosodás, a proletár-burzsoá összeütközések világa ez, amint erről Francisc Munteanu és Titus Popovici regényei is beszélnek. Másrészt a város haladó alapon színhelye a román, magyar, német, szerb együttélésnek is. Visszatérve a régebbi épületekhez, különösen a két világháboru között, a párt vezette proletariátus ostrom alá vette ezt a polgári épitkezési magot. Ujabb központokat hozott létre, munkásnegyedeket teremtett. Napjainkban ezekben a negyedekben és a főutcán is uj városépitési stilus alakul ki, amely nem marad már egyhangu. Az Astoria szálloda rendkivül sikerült és harmonikus épülete ezt sugározza.

— Professzor elvtárs, régebben is, most is sokat utazott külföldre. Bizonyára összevetette korábbi tapasztalatait a mostaniakkal. Milyen a nyugati proletariátus élete?

— Diákkoromban, ezelőtt 40 évvel, sokáig éltem a párizsi külvárosokban, jártam az észak-franciaországi szénvidékeken. Már akkor kommunista voltam, a Francia Kommunista Párt tagja. Most visszatérve Franciaországba, több mint 40 éves tapasztalatokkal rendelkeztem, az általában szegény diákok emlékeivel. Akkor ötven százaléka a bányászoknak munkanélküli volt, másik fele nyomorgott, illetve sokan politikai meggyőződésük és tevékenységük miatt börtönben ültek. Ez a proletariátus ilyen szempontból eltünt. Nyilvánvalóan harcuk eredményeként nagyot emelkedett a jog. Ebben persze a proletárforradalmak, a szocialista országok létezése is segitett nekik. A francia proletárok továbbra is szocialisták és antikapitalisták. Helyzetük, harci módszereik megváltoztak éppen a munkásosztály szervezett tevékenysége eredményeként. Akkor meg lehetett, ma már nem lehet külsejéről megismerni a proletárt. Anyagi helyzetük megváltozott, a kapitalizmus lényege azonban nem. Sok emberrel beszélgettem, munkásokkal, de főként értelmiségiekkel. A viszonylagos anyagi jólét mellett, az elidegenedés, szellemi elsorvadás félelmét mondták el. Az emberséget, a szellemi elsorvadásból való kivezető ut megtalálását a szocialista országok példájától várják.

— Milyen a tudósképzés a hazai magyar nyelv- és irodalomtudományban?

— Egy hónapon belül módom volt véleményezést irni Dsida Jenő költői müve elemzésének doktori disszertációjáról. Másik disszertációnak referenseként véleményeztem a Horváth Imre költői nyelvéről készitett szótárt (Balogh Dezső) és Tolnai Lajos vásárhelyi éveiről szóló doktori értekezést (Dávid Gyula). Ha ehhez hozzáteszem azt, hogy a mult évben megvédte a XIX. századvégi Kolozsvár irodalmi életéről szóló tanulmányát Kozma Dezső, és az év végére várom nemcsak magam nagy érdeklődéssel és izgalommal Ficzay Dénes átfogó kulturtörténeti disszertációját Arad irodalmi multjáról, hanem egész irodalmi közvéleményünk is, ezek a példák is mutatják a romániai magyar nyelv- és irodalomtudomány beérését. Heine, akiről itt, 1937-ben beszéltem, Göttingáról irt gunyos versében mondja: „Virágzik a tudomány, de gyümölcsöt nem hoz". A hazai magyar nyelv- és irodalomtudományról a kiragadott példák, a megjelent és készülőben lévő könyvek alapján is állithatom, hogy nem csak virágzik, hanem gyümölcsöt is hoz.

MÓZER ISTVÁN

VENDÉGÜNK VOLT

John Osborne: Nézz vissza haraggal

Ha az angliai „dühös fiatalok"ról" hallunk, önkéntelenül is Osborne-ra gondolunk. Pedig Arnold Wesker, Arden vagy Harold Pinter neve legalább annyira jellemző e világnézetében és müvészi törekvéseiben eléggé különböző irói csoportosulásra. Talán a néhány évvel ezelőtt vetitett Nézz vissza haraggal emlékezetes Jimmy Porter alakitása (Richard Burton) hozta közel hozzánk ezt az egészen más világban és más körülmények között élő hőst. Innen mindjárt két kérdés is adódik: Mond-e érdemlegeset ma, a mi társadalmunk emberének Porter küzdelme? Ha igen, rendelkezik-e a társulat ennek a kulcsszerepnek az eljátszásához megfelelő színésszel?

Próbáljunk forditott sorrendben válaszolni a feltett kérdésekre. Az aradi szinház ugy vélte, Boris Olinescu személyében ideális Jimmy Porterre talált. A másik kérdés megválaszolásához tudnunk kell, milyen körülmények között törtek be „Thália megszentelt falai közé" sötét ruha és nyakkendő nélkül, csak ugy pulóverben, és mi ellen tiltakoztak a „dühös fiatalok"-nak nevezett drámairók.

Az ötvenes évek Angliájának tradicióféltése, kispolgári életszemlélete, a társadalmi és erkölcsi konvenciók, a politikai korrupció, az emberi értékek degradálódása, a közöny és az apátia haragjuk forrása. Cselekedni azonban képtelenek. Egyetlen fegyverük a meg nem alkuvás. Igy válnak a társadalommal szemben álló, elszigetelt, magányos emberekké.

A Nézz vissza haraggal főhőse, Jimmy Porter tipikus képviselője ennek az ifjuságnak. Egyetemet végez, de az utált társadalomban nem akar értelmiségi munkát vállalni. Érthetetlennek érzi az életet, fölöslegesnek önmagát, hiszen az ő nemzedéke számára nem maradt „nagy, igaz ügy". Ezért tiltakozik a megalkuvás, a képmutatás, az önelégültség ellen. Elkeseredett vagdalkozásában benne van a megujuló harc és emberi tartás tisztasága is. Ezek a vonások, a salaktól megtisztitva a kompromisszum nélküli élet, a kitartó küzdelem szépségét sugallják. Hangsulyozásuk döntő fontosságu és meghatározza az egész előadás alapgondolatát.

DAN ALECSANDRESCU rendező helyesen tapintotta ki a darab „ütőerét". Nem mondott le annak a korszaknak a jegyéről, mely a jimmyportereket szülte, de inkább az általános érvényü, emberi tulajdonságokat emelte ki. Jimmy a drámairodalom nagy családdottjainak családjába tartozik. Ez határozza meg szélsőséges ingadozásait a férfias lira és a már-már neurasztenikus dühkitörések között.

A nagylélegzetü Osborne-dráma bizonyos rövidítések ellenére is kissé tulnyujtott előadásban került szinre. Különösen az első felvonásban éreztük ezt. Itt még lehetőség van további huzásokra, lenni, de épp oly hiteles saját tehetetlenségén és környezete apátiáján felháborodott fiatalemberként. Meditáló, az élet értelmét fejtegető hosszu monológjai az előadás erőssége. Dühkitörései azonban néhány jelenetben megkérdőjelezik Jimmy rokonszenves voltát. (Pedig haragja szeretetből fakad!) Persze, ez elsősorban szerepértelmezési kérdés. Mellette és ellene számos érvet emlithetnénk...

GABI DAICU a darab ráeső részét nem tudta partnerével egyensulyban tartani. Alison szerepe nyilván nem egészen neki való. A fiatal szinésznő dicséretére szolgáljon, mindent megtett, hogy érzékeltesse hősnője vivódását. A második felvonásban meg is ajándékozta a közönséget néhány szép pillanattal. Jimmy nem tudja megbocsátani Alisonnak arisztokrata származását. Igy az asszony egyetlen fegyvere az erőltetett közöny. A fádság álarca mögött azonban rettenetes lelki csatát kell megvivnia Alisonnak. Vergődésének éppen drámai hangsulyait hiányoltuk Gabi Daicu alakitásában. Nem érti, nem értheti férje önmarcangoló tépelődését. És éppen ez a tragikus! Jimmy kitörései süket fülekre találnak. Cliff, a környezetükben élő jóbarát sem érzi társa vivódásának belső indítékait. ION PETRACHE Cliffje szürkére, jellegtelenre sikerült. A humor hiánya fosztotta meg Cliffjét játékos, rokonszenves szineitől.

DORINA PĂUNESCU Helénája sikerült alakitás. Megjátszott fölsőbbrendüsége szemünk láttára foszlik semmivé. Boldogságot, megbékélést ő sem hozhat Jimmy szivébe. Sorsa az Alisonéhoz hasonló megaláztatás.

Redfern ezredes nyulfaroknyi szerepében NICOLAE LEHENE elfogadható alakitást nyujtott.

MIRCEA MATCABOJI (Kolozsvári Nemzeti Szinház) atmoszférateremtő, funkcionális diszletet tervezett.

A Nézz vissza haraggal aradi bemutatója a gondos rendezés és elsősorban Boris Olinescu játéka révén a társulat legjobb előadásainak sorát gazdagitja.

PUSKEL PÉTER

Bemutató az Aradi Állami Színházban

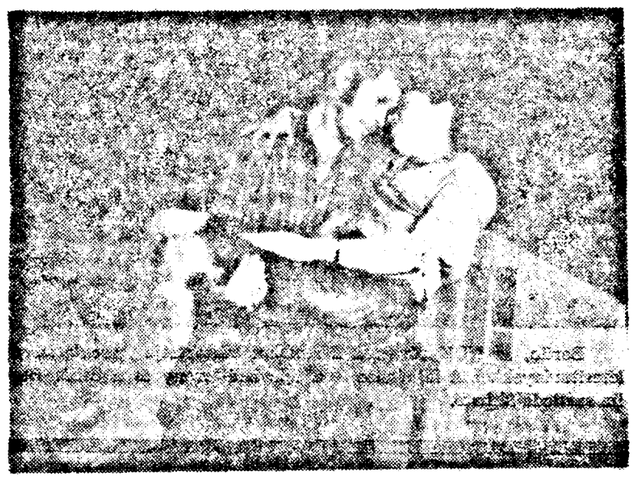

Gabi Daicu és Boris Olinescu kettőse.

Élenjáró mükedvelő együttesek díszelőadása

Ma délután 4 órakor a Kulturpalota nagytermében pártévfordulót köszöntő díszelőadáson lépnek fel Arad megye élenjáró mükedvelő együttesei.

A nagyszabásu folklór-seregszemlén jelen lesznek mindazok a mükedvelő csoportok, amelyek nemrégiben a X. országos mükedvelő fesztiválon bizonyitották be, hogy megyénk országos szinten is kiemelkedő helyet foglal el a müvelődési életben.

Nagy István

KITÖRÉS ELŐTT

A magamban Vasfogunak nevezett elvtárs egy igen jól öltözött, sötét szarukeretes szemüvegü, harminc-harmincötéves, telt arcu férfival, s egy kis termetü fiufrizurás fiatal nővel toppant közénk. A szemüveges, tanár külsejü elvtárs ugy üdvözölt bennünket, halkan persze, mintha régen ismerne valahányunkat. Különösen hosszan rázta a kezét a bőröves, daroczekéjü tutajosnak (igy neveztem el magamban). Majd felszólitott, csendben foglaljon helyet ki ahol tud. Kerüljük a hangoskodást vagy a köhögést, semmiféle zajnak nem szabad kiszürődnie a házból.

Ők hárman, a fiustra nyirt haju fiatal nővel, az asztal köré telepedtek, még kettő szintén ott szoritott helyet magának. A vasalódeszkával áthidalt hokkedlikre háromnál többen nem fértek el. A hely nélkül maradottaknak lábon kellett volna állniok vagy a padlóra lekuporodniok, ha a házigazda be nem hozza a konyhában maradt két hokkedlit, majd egy nagy, tele viszkancsót poharakkal. Aztán behuzta maga után az ajtót, s amig le nem feküdtünk, többé sem ő, sem a felesége nem mutatkozott. Jelenlétüket a konyhából beszürődő zsiros ételszag jelezte. Nekünk főzték a másnapi ebédet, mégpedig füstölt oldalassal vagy kolbásszal.

Mivel senkinek a neve nem hangzott el, kénytelen vagyok ezután is szemüvegesnek nevezni a Vasfogu mellett szorongó ülésvezetőnket. A kis kosztümkabátos elvtársnő az asztal szögletén helyezkedett el, és sorra szemügyre vett bennünket. Szemmel látható volt, hogy az asztalt nem egy nagy család számára, hanem csak olykor a gyermektelen öreg házaspár magányos ünnepi ebédjeihez teritették meg. Gyanitottam ezt abból is, hogy a szobájuk falán nem függtek ott a gyerekekről készült fényképek. Az ágy fölött mindössze lakásadóink felnagyitott esküvői fényképét láthattuk. A két ablakközi falrészen, feltehetően a házigazdánk fiatalabbkori fényképe volt feltünő. Vasuti gőzmozdony aljában állt, s a kezét törölgette valami kóccal.

Mindjárt arra gondoltam: ha én szervezem meg ezt a népes összejövetelt, levétetem a mozdonyos fényképet. Micsoda ismertető jel, ha besugó van közöttünk, még ha egyebet nem is tudna befujni az utca nevénél! Ez a gondolat még indokoltabbnak tünt számomra, mihelyt a szemüveges barátunk reánk emelte a szemét.

— Most csak éppen üdvözlöm a küldött elvtársakat a központi bizottság nevében. — Szemüvegét letéve folytatta. — Voltaképpeni dolgunkat reggel kezdjük. Egy-két konspirációs meggondolásra azonban már most felhivom a figyelmüket. Eddig a pillanatig pártszervezetünk biztonsága érdekében nem közölhettük, de most már tudniok lehet. Pártunk Erdély-részi tartományi konferenciáján vannak. Innen csak három nap mulva távozhatunk, ugyancsak éjszaka, mégpedig forditott sorrendben, mint ahogy ide érkeztünk, negyedórás időközökben. Napközben, amig jól be nem sötétedik, a vécére sem mehetünk ki. A szomszédoknak nem szabad ezen az udvaron semmiféle szokatlan mozgást észlelniök. Nappal az ablakokat sem tarthatjuk lefüggönyözve. Sőt, szelőztetnünk kell. Fene kényelmetlen lesz, tudom, de a padlóra ülve muszáj tanácskoznunk, hogy ki ne látsszék a fejünk. Cigarettázni pedig csak a konyhában, étkezési szünetekben fogunk, mert csak ott ereszthetjük ki a füstöt. Talán mondanom sem kellene, de nem árt az ismétlés. Nagy nehézségbe ütközött, amig ezt a magányosan lakó gyermektelen elvtárs házaspárt a konferencia céljaira felkutattuk, és minden elővigyázatossági szempontot összeegyeztettünk.

Szemüvegét hirtelen feltette, mintha akkor kapott volna észbe, hogy azt viselnie kell.

— Katasztrofális volna, ha mindezek ellenére a konferencia mégis lebukna. Nyolc észak-erdélyi megye pártszervezetének küldöttei vagyunk. Hosszu időre megbénulna mindaz, amit eddig előkészitettünk. Tartományunkban sikerült a legnagyobb üzemekben, elsősorban a vasuti műhelyekben döntő lépésekig érlelni a munkásosztály harckészségét. A központi bizottság irányelvei alapján, melyek az V. kongresszus határozataiból erednek, azt fogjuk megtárgyalni, melyik megye hogyan készült fel, hogyan egyeztessük az erőket, hol erősitsünk, ahol még lemaradás van. Ha az államvasutak munkásai leállnak, miképpen érhetjük el, hogy az üzemek megszállásával egyik sztrájk láncolatosan kövesse a másikat, s hogyan zárkózzanak fel a munkanélküliek és a falusi dolgozók.

Önfeledten megint lekapta a szemüvegét. Valahogy nem keltette bennem azt a benyomást, mintha rövidlátó lenne, nem hunyorgott ugy, mint aki állandóan szemüveget visel. Ugy tünt, hogy csak azért teszi, mert ugy tanult embernek nézik. Beszédmodora azonban korántsem lehetett tulságosan választékos. Románul beszélt; elég türhetően megértettem, s jól észben tarthattam.

— Mára fejezzük be ezzel — mondta lankadtabban. — Ennyit is csak azért bocsátottam előre, hogy reggelig kissé rendbe szedhessék magukban a jelenteni valókat. Megyénként vesszük sorra. Jegyzeteket azonban csak gyülés közben készitünk, felszólalásunk után pedig nyomban elégetjük. Ha ne adj' isten valahogy ránk jönne a szigi, semmiféle irott bizonyitékot ne kapjon... — elkomorult. — Remélem, senki sem hozott magával készen megirt jelentést. Ha valamelyik elvtársnál van ilyesmi, rögtön tegye ki, hogy tüzre vethessük...

— És még valami — szólt közbe fémfogait megvillantva a Vasfogu. — Most szóljon, aki gyanusat észlelt maga körül, amig ide utazott és ebbe a lakásba behozták. A konferencia teljes biztonsága érdekében azt is megkérdem, tud-e még rajtunk kivül valaki arról, hogy Kolozsvárra jöttek a vidékiek?

A már mind kigombolt ingü és meglazitott nyakkendőjü jelenlévők elővették noteszeiket, belélapoztak, egyik-másik kitépett egy-egy lapot, s dobta a kályhába. Más papirok nem kerültek elő, gyanusnak tünő eseteket sem tettek szóvá. Nekem azonban az motozott a fejemben, micsoda ürügyet hozhatnánk fel összejövetelünk céljául, ha ennyi, különböző városból származó személyt együtt lepnek meg a hekusok? Ezt szóvá is tettem, hogy egybehangzóan vallhassunk. Mert valamit, ami nem árthat, csak vallani kell.

A szemüveges központi kiküldött összenézett a Vasfoguval. A fiús haju fiatal nő közelbujt hozzájuk, s halkan tanakodtak. Valaki ez alatt odaszólt nekik:

— Azt mondhatnánk, hogy a házigazdánk születésnapjára jöttünk össze.

— Nem rossz... — szólt egy másik.

— Rossznak nem rossz, csak a nyaka véres, mert ha elkérik az öregek keresztlevelét és kiderül, hogy pünkösd szombatján jöttek a világra... — felelte nevetve a Vasfogu.

En a Munkás Segély sokféle kezdeményezésére gondolva, ezt ajánlottam:

— Valljuk azt, hogy munkás temetkezési egylet megalakitását vettük tervbe. Ha a hóstáti gazdáknak lehet ilyen célu egyesületük, mint például a Kalandos Társaság, nekünk miért ne lehetne.

— Senki sem hinné el — intett le a fiús haju ifju elvtársnő. Vasfogu tréfára forditotta a szót:

— Miért ne hinnék, hát nem ezt a rohadt tőkés világrendet akarjuk sirba dugni? Már Marx megmondta, hogy mi vagyunk a sirásói...

Halk derültség villanyozta fel a már ásitásokkal küzdő küldötteket.

— Elég — állt fel a szemüveges szintén elmosolyodva. — Minden ovintézkedésünk arra vall, hogy biztonságban vagyunk. Ne lovaljuk magunkat pánikba, ideje lesz aludni. Reggel hatkor ujra kezdjük. Egy óra leforgása alatt vécét, mosakodást, reggelizést befejezni...

Erre máris mozgásba jött a szoba.

Részlet a szerző önéletirásának rövidesen napvilágot látó III. kötetéből. Megjelent az Igaz Szó IV., áprilisi számában.

NEMZETKÖZI ÉLET

Rendezvények külföldön

A Román Kommunista Párt 50. évfordulója tiszteletére

PHENJAN.

A Román Kommunista Párt félszázados évfordulója alkalmából fényképkiállítás nyilt meg Phenjanban. A kiállitás tükrözi a romániai munkásmozgalom fejlődését a kommunista párt megalakulása után, a hazafias erők pártvezette harcát az ország felszabadításáért a hitlerista iga alól, valamint azokat a sikereket, amelyeket népünk a Román Kommunista Párt közvetlen vezetésével a szocializmus épitésében elért. A megnyitón részt vett Sze Cser, a Koreai Munkapárt KB Politikai Bizottságának tagja, Kim Re Joong, a KB Pártellenőrző Bizottságának elnöke, Kim Gen In, a Párttörténeti Intézet igazgatója és több más hivatalos személy.

Ez alkalommal Kim Gen In és Aurel Mălnăşan, Románia phenjani nagykövete rövid beszédet mondott.

★

RÓMA.

A Román Kommunista Párt 50. évfordulójának szentelt rendezvények keretében nagysikerü kulturális est zajlott le a római román könyvtárban.

Hazánk küldöttének felszólalása az Egészségügyi Világszervezetben

GENF. (Agerpres).

Az Egészségügyi Világszervezet mandátum igazoló bizottságának beszámolójához hozzászólva dr. Aldea Mihai helyettes egészségügyi miniszter, a román küldöttség vezetője, ujból megerősitette hazánk következetes álláspontját, amely szerint a Kinai Népköztársaság küldöttei az egyedüli jogerős képviselői a kinai népnek. A nemzetközi kapcsolatokban és a nemzetközi szervezetekben, beleértve az ENSZ-t is, a kinai nép és a kinai állam akaratát törvényesen csak a Kinai Népköztársaság kormánya, illetve e kormány megbizottai juttathatják kifejezésre.

A román küldött állást foglalt a saigoni és a Pnom Penh-i küldöttek képviseleti jogának elismerése ellen is, minthogy Dél-Vietnamot és Kambodzsát jogerősen csak Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának, illetve a kambodzsai királyi nemzet, egységkormánynak a megbizottai képviselhetik. A román főmegbizott egyszersmind rámutatott, hogy érvénytelen az ugynevezett Koreai Köztársaság küldöttségének mandátuma is, minthogy ez a küldöttség nem a koreai népet képviseli.

Salvador Allende sajtóértekezlete

Salvador Allende, a chilei átalakulásokról beszélve egyik sajtóértekezletén kijelentette, hogy az országban a helyi sajátosságoknak megfelelő forradalmi folyamat megy végbe. Az elnök a reakció erőinek bizonyos kormányhatározatokkal szembeni ellenállására utalva hangsulyozta, ha a kormány veszélyeztetve látja politikáját, „a legnagyobb szigorral fogja alkalmazni a törvényt". Mint mondotta, több fontos törvénytervezetet terjesztettek a parlament elé. Ha a parlament, amelyben az ellenzék van többségben, nem szavazza meg a tervezeteket, nincs kizárva, hogy népszavazásra kerül sor — mondotta.

Szovjet-francia közös közlemény

MOSZKVA (Agerpres).

A Maurice Schumann francia külügyminiszter szovjetunióbeli hivatalos látogatása befejeztével kiadott közlemény hangsulyozza, hogy a szovjet hivatalos személyekkel folytatott tárgyalásokon sok kérdésben nézetazonosság mutatkozott meg és hogy mindkét fél érdekelt a konfliktusok tárgyalásos rendezésében és a feszültségi források felszámolásában.

A közlemény szerint a felek különleges figyelmet szenteltek a szovjet—francia kapcsolatok elmélyitésének minden területen. A gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokat illetően konkrét intézkedéseket vizsgáltak meg. A két fél nagyra értékeli e megbeszélések eredményeit a szovjet—francia együttmüködés fejlődése és erősödése szempontjából, és hasznosnak minősiti az időszakonkénti ilyen tanácskozásokat, amelyek tükrözik a két ország közötti kapcsolatok baráti jellegét.

A véleménycsere alkalmából különös figyelmet forditottak többek között a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos négyhatalmi megbeszélésekre, valamint az össz-európai biztonsági értekezlet előkészitésének meggyorsitására. Megvizsgálták továbbá a közel-keleti és a délkelet-ázsiai helyzettel kapcsolatos problémákat.

Megállapodtak abban, hogy a Franciaország elnöke és a francia kormány előző meghivása alapján a szovjet vezetők párizsi látogatására folyó év október-novemberében sor kerül.

A Francia-Szovjet Kereskedelmi Kamara közgyülése Moszkvában befejezte munkálatait.

Két napon át a kamara tagjai megvizsgálták a két ország közötti kereskedelmi csere bővitésének a kilátásait. A közgyülésen megelégedéssel állapitották meg, hogy 1970-ben a kereskedelmi cserék 412 millió rubelt tettek ki az 1965. évi 202 millióval szemben. A közgyülés megválasztotta a kamara igazgató tanácsát. Roland Nungessert ujraválasztották az elnöki tisztségbe.

Nyikolaj Patolicsev, a Szovjetunió külkereskedelmi minisztere kijelentette, hogy kormánya intézkedéseket tesz több francia áru vásárlására és kifejezte reményét, a francia kereskedelmi körök vezetői is fokozzák a behozatalt a Szovjetunióból.

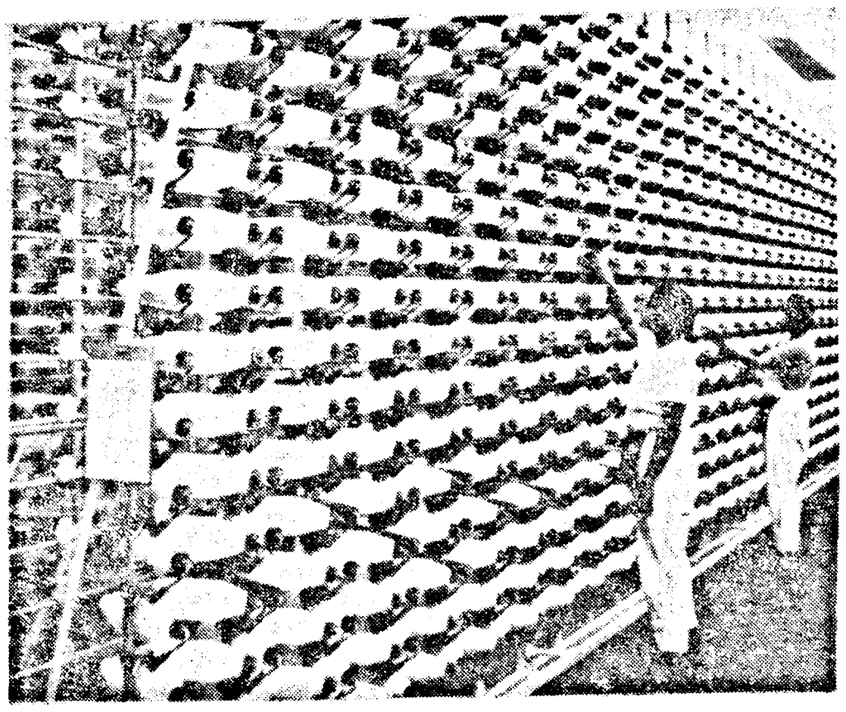

Csehszlovákia Szocialista Köztársaságban, Kelet-Szlovákiában gyorsan fejlődik a vegyipar. Ennek uj létesitményei közé tartozik a Humenne-i Cremlon üzem is, melynek felvetőmühelyét ábrázolja fényképünk.

Berlin, az NDK fővárosa állandóan változtatja arculatát, uj létesitményekkel. A felvételen a televizió-torony és a Stadt Berlin szálloda látható.

Koszorúzási ünnepségek a Győzelem Napja és Románia nemzeti függetlenségi évfordulója alkalmából

BUDAPEST. — Alexandru Pintea, az Agerpres tudósitója közli:

Szombat délelőtt a Győzelem Napja és Románia nemzeti függetlenségi évfordulója alkalmából Dumitru Turcuş, hazánk budapesti nagykövete és Emilian Bîrlea ezredes, katonai és légügyi attasé virágkoszorut helyezett el a Magyarország fasiszta iga alóli felszabaditásáért vivott harcokban elesett román hősök rákosligeti temetőjében.

Az évforduló alkalmából megkoszoruzták a román hősök nyiregyházi, szegedi és orosházai emlékmüvét is.

★

SZÓFIA. — Gheorghe Ieva, az Agerpres tudósitója közli:

A fasizmus feletti győzelem 26. évfordulója és Románia állami függetlenségének napja alkalmából szombaton hazánk szófiai nagykövetségének képviselői megkoszoruzták a grivicai román mauzóleumot, a porodimi Román Katona Mauzóleumát, a plevnai Hősök Mauzóleumát, valamint a román és orosz hősök rahovai emlékmüvét.

LEGFRISSEBB HÍREINK

RÓMA.

Penteken ünnepi külsőségek között odaitélték az idei Donatello-dijakat a világ legjobb filmszinészeinek, rendezőinek, producerjeinek. Donatello-dijat kapott Claude Lelouch, a Le Voyou cimü film rendezője, Antony Havelock Allan, a La Fille de Ryan cimü film alkotója, valamint Alice Mac Grew és Ryan O'Neal, a Love Story cimü film szereplői. Az olasz filmesek közül Luchino Visconti kapta meg a dijat a Mort a venise cimü filmért, valamint Florinda Bolkan, Monica Vitti és Ugo Tognazzi filmszinészek.

BERN.

A montreux-i nemzetközi varieté TV-film fesztiválon az Aranyrózsát a Lodynskis Flehmart Company cimü osztrák film, az Ezüstrózsát a Monty Python's Flying Circus angol film, a Bronzrózsát pedig az Ich bin cimü nyugatnémet produkció nyerte el.

STRASBOURG.

A 17 országot tömöritő Európai Tanács miniszteri bizottsága pénteken Strasbourgban megvizsgálta a nyugati valutaválság következtében előállt helyzetet. A UPI által idézett hivatalos körök szerint Jean de Lipkowski francia külügyminisztériumi államtitkár sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy a Közös Piac-országoknak nem sikerült együttmüködniük a válság előtt, sőt a válság idején sem. A nyugatnémet kormány megbizottja ugyanakkor kijelentette, hogy kormánya csak az EGK-országokkal való tanácskozás után határoz a márka kérdésében.

HÁGA.

Az 1968-ban aláirt magyar—holland gazdasági, ipari és müszaki együttmüködési megállapodás alapján május 4 és 7 között Hágában ülést tartott a két ország vegyesbizottsága. Az MTI jelentése szerint a felek megvizsgálták a két ország vállalatai közötti termelési kooperációt, s megállapitották, hogy az utóbbi három évben elért eredmények lehetővé teszik az együttmüködés bővitését.

Az ülésszakon részt vett magyar szakemberek mintegy 30 holland cég megbizottaival tárgyaltak.

LA PAZ.

Johnny von Bergen nyugatnémet gyáriparost, akit elrabolt a nemzeti felszabaditó hadsereg nevü titkos szervezet, pénteken 50 ezer dollár ellenében szabadon bocsátották.

BUDAPEST.

Szombaton véget ért a Magyar Szakszervezetek XXII. kongresszusa. A kongresszus az utolsó napon elfogadta a szakszervezetek szervezeti szabályzatának módositásait és határozatot hozott növekvő szerepükről és feladataikról a szocialista épitès jelenlegi szakaszában. Ugyszintén megválasztotta az uj vezető szerveket. A Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöke ismét Földvári Aladár, főtitkára pedig Gáspár Sándor, az MSZMP KB Politikai Bizottságának tagja lett.

NEW YORK.

A világ körülbelül 600 városából több mint négymillió fiatal vesz részt a fejlesztés és a kooperáció jegyében lezajló vasárnapi nemzetközi menetelésen. U Thant ENSZ-főtitkár köszöntötte az ifjuság kezdeményezését és hangsulyozta, hogy a nemzetközi kooperáció ügyét az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) is felkarolja. Elismeréssel nyilatkozott arról, hogy a világ ifjusága pozitivan viszonyul az országok közötti nagy gazdasági egyenlőtlenségek kérdéséhez.

PÁRIZS.

Szombaton nagy tüntetés zajlott le Párizsban az indokinai népek harcával és az amerikai békemozgalommal való szolidaritás jegyében. Negyvenegy franciaországi szervezet felhivására több ezer ember vonult fel a Köztársaságtértől egészen a Nemzet-térig, követelve az amerikai csapatok teljes és azonnali visszavonását az Indokinai-félszigetről. Pénteken hasonló tüntetés zajlott le más tiz vidéki városban is.

PÁRIZS.

A francia Filmakadémia kiosztotta 1971. évi dijait. A legjobb francia női alakitásért járó dijat Marie Jose Nat filmszinésznőnek, nemzetközi vonatkozásban pedig Jane Fonda filmszinésznőnek itélték oda. A legjobb férfi alakitásért dijat kapott Charles Denner, illetve Donald Sutherland.

A Közös Piac-tagállamok pénzügy- és gazdasági miniszte-reinek ülésszaka feszült légkörben ült össze

BRÜSSZEL. (Agerpres).

Amint a France Presse jelenti, szombat délelőtt feszült légkörben jöttek össze rendkivüli ülésszakra a Közös Piac-tagállamok pénzügy- és gazdasági miniszterei, hogy megtanácskozzák a nyugati valutaválság gazdasági és politikai vonatkozásait. A brüsszeli találkozón csakhamar kiderült, hogy a válság rendezése ügyében az elképzelések erősen különbözők. Németország SZK hallani sem akar a nyugatnémet márka ujabb felértékeléséről és inditványozza, hogy a tagállamok vezessenek be változó cserearfolyamot. Franciaország, Olaszország, Belgium és Luxemburg képviselői nem értenek egyet a nyugatnémet inditvánnyal. Valery Giscard D' Estaing francia gazdaság- és pénzügyminiszter azt hangoztatja, éppen a jelenlegi valutaparitások következtes fenntartása gátolná meg a spekulativ tőkemozgásokat. Belga kollegája, Jean Snoy szintén ugy nyilatkozott, hogy kételkedik a nyugatnémet javaslatok célszerüségében.

Ferrari Aggradi olasz pénzügyminiszter kijelentette: a változó árfolyam bevezetése tönkretenné a Közös Piac-tagállamok között fennálló valutaparitásokat.

Béke, együttműködés, barátság

Diplomáciai kapcsolat 97 országgal, gazdasági kapcsolatok 110 állammal, a gazdasági kapcsolatok gyorsütemü fejlődése, 20 nemzetközi kormányszervvel és több mint 50 nem kormányszervvel való gazdasági és tudományos-müszaki együttmüködés, több mint 100 nemzetközi vásáron és gazdasági kiállitáson való évi jelenlét, különböző nagytekintélyü nemzetközi fórumok tanácskozásain előterjesztett kezdeményezések — ime, néhány szóban a szocialista Románia jelenlétét a nemzetközi életben meghatározó paraméter.

Az összes szocialista országokkal való együttmüködés elmélyitése, a Kölcsönös Gazdasági Segitség Tanácsának tagjaival való együttmüködési kapcsolatok állandó kiszélesitése abban nyilvánul meg, hogy országunk külkereskedelmében ezek az államok foglalják el a fő helyet, 54,5 százalékot. Ugyanakkor, a mai nemzetközi kapcsolatok objektiv szükségszerüségeiből kiindulva, a szocialista Románia a világ valamennyi országával való gazdasági kapcsolatok mellett foglal állást, tekintet nélkül azok gazdasági, politikai és társadalmi rendszerére. Hazánk gazdasági kapcsolatokat óhajt fenntartani mindazokkal az államokkal, melyek tiszteletben tartják a függetlenség és nemzeti szuverénitás, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elvét. Különös figyelmet fordit országunk az ázsiai, afrikai és latin-amerikai államokkal való kapcsolatok kiterjesztésére. Népünk következetesen támogatja ezen országok jogos törekvéseit, a független fejlődésre, harcukat az idegen beavatkozás ellen.

Mint európai állam, a szocialista Románia cselekvően harcol kontinensünk biztonságának megvalósitásáért, azért, hogy Európát a béke, az együttmüködés és a haladás földrészévé változtassák, amelyen minden nép egyaránt, teljes mértékben, biztonságban örvend saját munkája gyümölcseinek. A különböző társadalmi-politikai rendszerü európai államok közötti jószomszédi kapcsolatok kiterjesztésére vonatkozó ENSZ-határozat kezdeményezésétől kezdve, az összeurópai biztonsági értekezlet összehivása érdekében kifejtett következetes tevékenységig, országunk minden külpolitikai ténykedése hüen tükrözi azt a törekvést, hogy a földrészünk valamennyi országával való kapcsolatainkat olyan alapokra helyezzék, melyek kizárják egy fegyveres konfliktus lehetőségét, megakadályozzák az erőszak, vagy az erőszakkal való fenyegetőzés felhasználását, biztositsák a népek közötti békés együttmüködés fejlesztését. Világos, hogy az európai biztonság megszervezése megfelel mind földrészünk országai érdekeinek, mind a nemzetközi légkör világméretü javitásának és ezen keresztül a nemzetközi kapcsolatok enyhülésének. Országunk támogatja azt a kezdeményezést, hogy még ebben az esztendőben tanácskozás üljön össze az összeurópai értekezlet előkészitése céljából, mely számos jelentős kérdést vitathatna meg. Az ENSZ európai gazdasági bizottságának legutóbbi ülésén, a román küldöttség kezdeményezte az európai államok közötti tudományos és müszaki együttmüködés fejlesztését, ami egy állandó szervezet létrehozásában öltene testet. E szervezet hivatva lenne megkönnyiteni az együttmüködést és tapasztalatcserét ezen a téren.

Világunkban, amelyben a konfliktusok élesen megnyilvánulnak egyes övezetekben, országunk következetesen állást foglal e viszályok politikai uton való rendezése mellett, azért hogy biztositsák minden ország jogát a független léthez, azért, hogy a vitás nemzetközi kérdéseket tárgyalások utján oldják meg. A szocialista Románia szolidaritása a vietnami nép és a többi indokinai nép igazságos harcával kifejezője pártunk és államunk, a nemzeti függetlenség és szuverénitás tiszteletben tartásával kapcsolatos következetes álláspontjának. A vietnami nép, a többi indokinai nép harcának példája azt mutatja, hogy amikor egy nemzet saját függetlenségét és nemzeti létét védi, a világ minden haladó ereje mellette áll és éppen ezért nem lehet térdre kényszeriteni.

A közel-keleti helyzettel kapcsolatban országunk arra az álláspontra helyezkedik, hogy a nemzetközi jognak megfelelően teljes mértékben alkalmazni kell a biztonsági tanács 1967-es határozatát, mely előirányozza az izraeli csapatoknak az elfoglalt területekről való visszavonását, minden állam, minden nemzet önálló léthez való jogának elismerését, és a sulyosan megpróbált palesztinai lakosság helyzetének, nemzeti érdekei tiszteletben tartása alapján történő megoldását.

A szocialista Románia különösen nagyra értékeli a nemzetközi együttmüködést és ezt elengedhetetlen feltételnek tartja ahhoz, hogy minden ország — kicsi és nagy egyaránt —, cselekvően részt vegyen a nemzetközi politikai életben. „Egyre nyilvánvalóbbá válik — mondotta Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt megalakulásának 50. évfordulója alkalmából tartott előadói beszédében —, hogy az emberiséget foglalkoztató nagy horderejü problémák elfogadható megoldásának felkutatása elképzelhetetlen anélkül, hogy valamennyi állam behatóan részt venne a nemzetközi életben, a biztonságért és békéért folytatott harcban. Minden egyes ország — függetlenül területének és lakosságának nagyságától, gazdasági és katonai erejétől —, hozzájárulhat és hozzá kell hogy járuljon az összes nemzetközi problémák épitő szellemü megoldásához". A többi szocialista országgal, minden békeszerető állammal együtt, a szocialista Románia hozzájárult az emberiség békére, haladásra és együttmüködésre irányuló eszményeinek megvalósitásához. Az utóbbi időben a nemzetközi fórumokon előterjesztett számos román javaslat közül kiemelkednek azok, melyek az ENSZ közgyülés jubileumi ülésszakán hangzottak el. Ezek a korszerü tudomány és technológia szerepe a nemzetek fejlődésében és az államok közötti gazdasági és müszaki-tudományos együttmüködés erősitésének szükségességére, valamint a fegyverkezési verseny gazdasági és társadalmi következményeire és a világ békéjére és biztonságára gyakorolt mélyen káros következményeire vonatkoznak. Következetesen harcolva azért, hogy a világ népeit megmentsék egy, a korszerü hadászati technika feltételei közepette felmérhetetlen veszélyt jelentő háboru borzalmaitól, Románia állást foglal az általános leszerelés megvalósitásáért. Ezzel kapcsolatban elsősorban a nukleáris leszerelést sürgeti, mivel a tömegpusztitó fegyverek jelentik a legnagyobb veszélyt az emberiség számára. A román küldöttségnek a genfi leszerelési bizottságban kifejtett tevékenysége hüen tükrözi országunk következetes álláspontját e kérdéssel kapcsolatban.

Egy negyszázaddal a második világháboru befejezése után, az egész világot nyugtalanitó megoldatlan nemzetközi kérdések minden ország elé azt a feladatot állitják, hogy fokozott erőfeszitéseket tegyenek a kölcsönösen elfogadható megoldások megtalálására.

A Román Kommunista Párt dicsőséges félszázados évfordulóján, melyet népünk ezekben a napokban ünnepel, felállitva országunk nemzetközi kapcsolatainak mérlegét, ismét világosan kitünik, menynyire egyeznek a román nép nemzeti érdekei a szocialista internacionalizmus ügyével. Országunk külpolitikájának fő célja a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom felépitésének biztositása, a szocialista Románia cselekvő részvétele az együttmüködésért és a világbékéért, a társadalmi haladásért folyó harcban.

ZÁNEL FLOREA

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-67, 135-69, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 130-93, 120-77. Tip. I.P.B.A.

40 168